

Spännande – men ansvarsfullt. Så ser Åsa Lundmark på det projekt hon är satt att leda de kommande tre åren.

STORA FÖRVÅNINGAR

Luleå. Ett treårigt projekt. Två miljoner satsade kronor för att barn och ungdomar ska få en mer jämlik chans till kultur.

– Det finns en oerhört stor förväntan på det här, säger Åsa Lundmark.

text & foto Johan Håkansson

ALLA BARN OCH UNGA har en rätt till att få utöva kultur.

Men förutsättningarna skiljer sig åt beroende på var du bor.

Men behöver skillnaderna vara så stora? Nej, kanske de går att minska med samverkan, smarta lösningar och kreativitet.

Projektet kallas för »Kulturskola i hela landet«, det finansieras med medel från Arvsfonden och syftet är just att försöka sudda ut ojämlika förutsättningar.

– Vi vet att ungas möjlighet till kulturutövande skiljer sig stort mellan kommunerna. Vi har startat detta projekt för att se om ett utökat samarbete mellan kommuner kan ge fler barn bättre möjligheter, säger Torgny Sandgren, Kulturskolerådets generalsekreterare.

Norrbottnen, Västmanland och Örebro län har valts ut till projektet och tanken är att resultatet sedan ska fungera som inspiratör för övriga Sverige.

– Det fanns fler regioner som ville vara med. Norrbotten valdes ut för att man redan kommit en bra bit på väg med samverkan. Därför blir det enklare att under projekttiden hitta metoder och arbetssätt, säger Sandgren.

Samverkansstrategen Åsa Lundmark i Luleå har utsetts till en av projektledarna. Under de tre åren ska hon arbeta heltid med »Kulturskola i hela landet«.

– Det känns superkul. Det är ett drömjobb för mig, faktiskt, att få hålla på med barn och ungas rättighet att utöva kultur.

VI TRÄFFAS I ETT konferensrum på Kulturens Hus i Luleå. Åsa Lundmark har precis börjat att arbeta med projektet och säger att det känns spännande – men också ansvarstyngt.

– Jag har sällan påbörjat ett jobb där jag har känt mig så efterlängtat. Särskilt från kulturskolorna. Så jag känner stor förväntan, men även en press. Hjälp, ska jag kunna leverera.

Men leendet och blicken säger att hon inte verkar vara allt för orolig. Snarare sugen att börja greppa tag i det arbete hon har tilldelats.

– Jag brinner för det här. Jag kommer ju själv från en liten kommun, Arvidsjaur i Norrbotten, och vet hur viktigt det var när det gjordes möjligt att få utöva teater eller att få lära sig ett instrument i skolan. Kultur är ju nästan där man definieras som människa. Vi är ju uttrycksfulla varelser.

Totalt är det fem personer som ska leda pro-

jektet. I Norrbotten är det Åsa Lundmark som ska leda på heltid, men i både Västmanland och Örebro län har man valt två personer som delar på två heltider.

Just nu befinner man sig i en inventeringsfas. Hur ser det ut i de olika länen och de olika kommunerna? Ska man välja olika vägar?

– Vi har träffats en gång och diskuterat. Vi är överens om att vi ska försöka olika saker och att vi står inför olika utmaningar. Till exempel är ju Jokkmokks kommun lika stor till ytan som hela Västmanlands län. Så vi måste testa lite olika.

Är det så enkelt att större kommuner har bättre förutsättningar för kultur, eller hur ser det ut?

– Större städer har större tekniska möjligheter. Men där kan det å andra sidan finnas köer, som man i sin tur slipper på mindre orter. Ojämlikheten kan se ut på olika sätt.

– Men vad statistiken visar tydligt är att Norrbotten når fler killar rent andelsmässigt än riket i stort, vilket är kul med tanke på den fördom som finns om oss här uppe, där killar ska jaga, fiska och sporta. Men ser man till riket i stort så når barn som har föräldrar med eftergymnasial utbildning i högre utsträckning kulturskolan.

Så vad ser du framför dig? Hur kommer detta projekt att gestalta sig?

– Det vill jag delvis kolla med kidsen själva. Vad vill de göra? Men jag ser att vi tillsammans gör en kraftsamling och når samverkan överkommungränserna. En kommun kanske inte har råd att heltidsanställa en danslärare, men med samverkan kanske det går att lösa.

– Redan i dag finns flera bra exempel, även på samverkan mellan kulturskolor och föreningar. Man hjälps åt. Det kan handla om studieförbund, Svenska kyrkan, men även ideella kultur-föreningar.

ÅSA LUNDMARK SÄGER att hon redan kontaktas av många kulturskolelärare som hört av sig med idéer. Någon vill ordna ett läger, en annan ser något annat framför sig.

– Det finns en stor förväntan och många tycker att projektet är jätte viktigt.

Varför är det så viktigt?

– För mig är det ytterst en demokratifråga. Kultur är den sista demokratiposten – rätten att få utöva kultur. Och kulturen ska vara fri, men ibland behövs det att man kan styra lite med skattemedel. →